

Hagar hf.

Ársreikningur samstæðunnar
28. febrúar 2017

Hagar hf.
Hagasmára 1
201 Kópavogur

Kt. 670203-2120

Efnisyfirlit

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	3
Áritun óháðs endurskoðanda	6
Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu	9
Efnahagsreikningur	10
Eiginfjárfirlit	11
Sjóðstreymisyfirlit	12
Skýringar	13
Viðaukar - óendurskoðuð fylgiskjöl:	
Ársfjórðungayfirlit	31
Ófjárhagsleg upplýsingagjöf	32

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Haga hf. er verslunarfyrirtæki með starfsemi á Íslandi.

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu. Ársreikningur 28. febrúar 2017 samanstendur af samstæðuársreikningi Haga hf. og dótturfélaga þess, sem vísað er til sem samstæðunnar.

Rekstur og fjárhagsleg staða

Samkvæmt rekstrarreikningi og yfirliti um heildarafkomu var hagnaður af rekstri samstæðunnar að fjárhæð 4.036 millj. kr. Samkvæmt efnahagsreikningi námu eignir samstæðunnar 30.109 millj. kr. Eigið fé í lok reikningsársins nam 17.412 millj. kr. og var eiginfjárlutfall 58%.

Í nóvember 2016 undirrituðu Haga hf. kaupsamning um kaup á öllu hlutafé í Lyfju hf. Kaupsamningurinn var undirritaður með fyrirvara um niðurstöður áreiðanleikakönnunar og samþykki Samkeppniseftirlitsins. Í apríl 2017 var fyrirvörum áreiðanleikakönnunar aflétt en gera má ráð fyrir niðurstöðu Samkeppniseftirlitsins í júlí 2017. Heildarverðmæti Lyfju hf. samkvæmt kaupsamningi er 6.700 millj. kr. og vaxtaberandi skuldir 1.700 millj. kr. Kaupverð hlutafjár er því 5.000 millj. kr. sem greitt verður með reiðufé. Þá hefur verið tilkynnt að stjórn Haga vilji taka til skoðunar að selja Heilsu, dótturfélag Lyfju, gangi kaupin eftir.

Í lok apríl 2017 undirrituðu Haga hf. kaupsamning um kaup á öllu hlutafé Olíuverzlunar Íslands hf. og fasteignafélagsins DGV ehf. Kaupsamningurinn var undirritaður með fyrirvara um niðurstöður áreiðanleikakönnunar, samþykki hluthafafundar fyrir aukningu hlutafjár og samþykki Samkeppniseftirlitsins. Gangi þeir fyrirvarar eftir má gera ráð fyrir að gengið verði frá viðskiptunum undir lok árs 2017. Heildarverðmæti Olíuverzlunar Íslands hf. við gerð kaupsamningsins var 15.100 millj. kr. og vaxtaberandi skuldir 5.928 millj. kr. Kaupverð hlutafjár er því 9.172 millj. kr. sem getur þó hækkað um allt að 1.000 millj. kr. vegna afkomu Olís á árinu 2017. Heildarvirði DGV ehf. var 1.040 millj. kr. og vaxtaberandi skuldir 640 millj. kr. Kaupverð hlutafjár DGV er 400 millj. kr. og heildarkaupverð viðskiptanna því 9.572 millj. kr. Kaupverð verður annars vegar greitt með afhendingu hluta í Högum hf. og hins vegar með reiðufé.

Hlutafé og samþykktir

Skráð hlutafé félagsins nam í lok reikningsárs 1.172 millj. kr. en félagið á eigin hluti að nafnverði 19 millj. kr. Hver hlutur er ein króna að nafnverði. Allir hlutir eru í sama flokki og njóta sömu réttinda.

Hluthafar voru 960 í byrjun rekstrarársins og 841 í lok þess. Tíu stærstu hluthafar eru eftirfarandi:

	28.2.2017	29.2.2016
Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins (LSR)	13,91%	12,19%
Gildi - lífeyrissjóður	10,85%	11,36%
Stefnir - ÍS 15	9,08%	9,56%
Lífeyrissjóður verslunarmanna	7,67%	8,18%
Birta lífeyrissjóður	5,10%	2,46%
Stapi lífeyrissjóður	5,01%	5,27%
Landsbréf - Úrvalsbréf	4,51%	2,03%
Festa - lífeyrissjóður	3,01%	3,40%
Vátryggingarfélag Íslands hf.	2,57%	1,75%
Söfnunarsjóður lífeyrisréttinda	2,47%	2,34%

Stjórn félagsins mun leggja til á aðalfundi félagsins að ekki verður greiddur arður til hluthafa á árinu 2017. Vísað er í ársreikning um breytingar á eigin fé.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

Stjórnarhættir

Stjórnarhættir Haga hf. mótast af lögum nr. 2/1995 um hlutafélög, samþykktum félagsins og starfsreglum stjórnar. Hagar hf. fylgja, með einni undantekningu, leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja, útgáfu 5, gefnum út af Viðskiptaráði Íslands, NASDAQ OMX Iceland hf. og Samtökum atvinnulífsins árið 2015. Stjórnin hefur ekki skipað tilnefningarnefnd en stjórn hefur hingað til sinnt þeim verkefnum sem tilnefningarnefnd myndi annars sinna, fyrir utan að tilnefna menn til stjórnasetu. Er það mat stjórnar að það fyrirkomulag hafi gefist vel. Stjórn er þó með það til skoðunar hvort rétt sé að skipa tilnefningarnefnd og hvaða útfærsla væri þá ákjósanleg.

Undantekningar og útskýringar má sjá í ítarlegri yfirlýsingu um stjórnarhætti félagsins, sem er útbúin í samræmi við leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja og er aðgengileg á vefsíðu félagsins, www.hagar.is. Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja má nálgast á heimasíðu Viðskiptaráðs Íslands, www.vi.is.

Í tengslum við gerð ársreiknings hefur félagið komið á innra eftirliti og stýrir áhættu með viðeigandi starfaaðgreiningu og vel skilgreindum ábyrgðarsviðum. Stjórn félagsins fær einnig reglulega skýrslur um fjárhagslegar áhættur félagsins sem og skýrslur um einstaka deildir til að fylgjast með árangri. Ferlar eru til staðar til að tryggja eftirlit með tekjuskráningu, rekstrarkostnaði og öðrum þáttum sem hafa áhrif á ársreikning félagsins. Enn fremur hefur endurskoðunarnefnd vakandi auga með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits. Frekari upplýsingar um áhættustýringu félagsins er að finna í skýringu 23.

Stjórn félagsins skipa fimm stjórnarmenn. Kristín Friðgeirsdóttir er stjórnarformaður, Sigurður Arnar Sigurðsson er varaformaður og aðrir stjórnarmenn eru Erna Gísladóttir, Salvör Nordal og Stefán Árni Auðólfsson. Stjórnarmenn hafa víðtæka reynslu úr atvinnulífinu og fjölbreytta menntun að baki. Allir stjórnarmenn teljast vera óháðir félaginu, daglegum stjórnendum og stórum hluthöfum þess. Ítarlegar upplýsingar um stjórnarmenn má finna á heimasíðu félagsins, www.hagar.is.

Stjórn félagsins hefur sett sér sérstakar starfsreglur sem eru yfirfarnar árlega. Starfsreglur stjórnar eru aðgengilegar á vefsíðu félagsins, www.hagar.is, þar sem verkefni stjórnar eru sett fram. Stjórnarfundir voru haldnir að minnsta kosti mánaðarlega á rekstrarárinu 2016/17. Fundina sitja auk stjórnarmanna forstjóri og fjármálastjóri félagsins. Einfaldur meirihluti stjórnarmanna ræður afgreiðslu mála á stjórnarfundum. Stjórn metur árlega eigin störf.

Lykilstjórnendur Haga hf. eru Finnur Árnason forstjóri, Guðrún Eva Gunnarsdóttir fjármálastjóri, Guðmundur Marteinnsson framkvæmdastjóri Bónus, Gunnar Ingi Sigurðsson framkvæmdastjóri Hagkaups, Kjartan Már Friðsteinsson framkvæmdastjóri Banana ehf. og Lárus Óskarsson framkvæmdastjóri Aðfanga.

Stjórn Haga hf. hefur kosið endurskoðunarnefnd og starfskjaranefnd. Hlutverk endurskoðunarnefndar er að fara yfir fjárhagslegar upplýsingar og fyrirkomulag upplýsingagjafar frá stjórnendum. Endurskoðunarnefndina skipa nú Erna Gísladóttir, Salvör Nordal og Anna Þórðardóttir. Nefndarmenn eru allir óháðir endurskoðendum Haga hf., daglegum stjórnendum félagsins og stórum hluthöfum þess. Endurskoðunarnefnd skal staðreyna að þær upplýsingar sem stjórnin fær um rekstur og stöðu félagsins séu áreiðanlegar og gefi glögga mynd af stöðu þess á hverjum tíma. Hlutverk starfskjaranefndar er að undirbúa tillögu að starfskjarastefnu félagsins, tillögu til hluthafafundar um starfskjör stjórnarmanna og framkvæmd starfssamninga við forstjóra og aðra þá starfsmenn er heyra undir stjórn félagsins. Starfskjaranefnd skipa Kristín Friðgeirsdóttir, Sigurður Arnar Sigurðsson og Stefán Árni Auðólfsson. Allir nefndarmenn eru óháðir daglegum stjórnendum félagsins og stórum hluthöfum þess.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Ófjárhagslegar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif félagsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál, sem og stefnu félagsins í mannréttindamálum, mútu- og spillingarmálum, eru birtar í viðauka á bls. 32.

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju er það álit okkar að samstæðuársreikningur félagsins gefi glögga mynd af rekstrarafkomu samstæðunnar fyrir reikningsárið sem lauk 28. febrúar 2017, eignum, skuldum og fjárhagsstöðu hennar þann 28. febrúar 2017 og breytingum á handbæru fé á reikningsárinu, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Jafnframt er það álit okkar að samstæðuársreikningurinn og skýrsla stjórnar og forstjóra geymi glöggt yfirlit um þróun og árangur í rekstri samstæðunnar, stöðu hennar, og lýsi helstu áhættuþáttum og óvissu sem samstæðan býr við.

Stjórn og forstjóri Haga hf. hafa í dag farið yfir samstæðuársreikning félagsins fyrir reikningsárið 1. mars 2016 til 28. febrúar 2017 og staðfesta hann með undirritun sinni. Stjórn og forstjóri leggja til við aðalfund félagsins að samþykkja samstæðuársreikninginn.

Kópavogi, 15. maí 2017

Stjórn:

Kristín Friðgeirsdóttir

Erna Gísladóttir

Salvör Nordal

Sigurður Arnar Sigurðsson

Stefán Árni Auðólfsson

Forstjóri:

Finnur Árnason

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Haga hf.

Áritun um endurskoðun samstæðuársreiknings

Álit

Við höfum endurskoðað samstæðuársreikning Haga hf. (*samstæðan*) fyrir reikningsárið 1. mars 2016 til 28. febrúar 2017. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning og yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, eiginfjárfirlit, sjóðstreymisyfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu samstæðunnar 28. febrúar 2017 og afkomu samstæðunnar og breytingu á handbæru fé á rekstrarárinu 1. mars 2016 til 28. febrúar 2017, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Grundvöllur álits

Við endurskoðuðum í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er lýst frekar í kaflanum *Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins* í árituninni. Við erum óháð samstæðunni í samræmi við siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum uppfyllt aðrar siðferðisskyldur okkar í samræmi við þær reglur. Við teljum að við höfum aflað nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna til að byggja álit okkar á.

Lykilþættir endurskoðunar

Lykilþættir endurskoðunar eru þeir þættir, sem samkvæmt faglegu mati okkar, höfðu mest vægi við endurskoðun samstæðuársreikningsins. Við gefum ekki sérstakt álit á einstökum lykilþáttum en við tókum á þeim við endurskoðun á samstæðuársreikningnum í heild og við ákvörðun um álit okkar á honum.

Lykilþáttur

Viðbrögð í endurskoðuninni

Tilvist og mat vörubirgða

Birgðir samstæðunnar námu 4.419 millj. kr. í lok reikningsárs.

Mat á birgðum krefst þess að stjórnendur gefi sér forsendur um söluhæfi birgðanna og vænt söluverð til að tryggja að birgðir séu ekki færðar við hærra verði en væntu söluverði eins og fram kemur í skýringu 13.

Af þessum sökum er tilvist og mat vörubirgða lykilþáttur í endurskoðun okkar.

Endurskoðun okkar fól í sér eftirfarandi aðgerðir við endurskoðun vörubirgða:

- Við lögðum mat á aðferðir talningu birgða og forsendur og aðferðir stjórnenda við mat á væntu söluverði birgða.
- Við vorum viðstödd birgðatalningar á völdum stöðum.
- Við tókum úrtök á birgðatalningum og rökum í skráðar birgðir.
- Við skoðuðum útreikning á kostnaðarverði birgða með úrtökum.
- Við skoðuðum aldursgreiningu birgða og lögðum mat á hvort niðurfærsla birgða væri innan eðlilegra marka.

Aðrar upplýsingar í ársskýrslu

Stjórn og forstjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar eru ársskýrsla að undanskildum samstæðuársreikningi og áritun okkar á hann. Álit okkar á samstæðuársreikningnum nær ekki til annarra upplýsinga og við staðfestum þær ekki á neinn hátt.

Í tengslum við endurskoðun okkar á samstæðuársreikningnum ber okkur að lesa aðrar upplýsingar í ársskýrslu þegar þær liggja fyrir og meta hvort þær séu í verulegu ósamræmi við samstæðuársreikninginn eða aðra þekkingu sem við höfum aflað okkur á félaginu við endurskoðunina eða virðast verulega rangar. Ef við, á grundvelli vinnu okkar, ályktum að verulegar rangfærslur séu í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Ársskýrslan liggur ekki fyrir við áritun okkar á samstæðuársreikninginn en við munum fá hana afhenta til yfirferðar áður en hún verður gefin út.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og glöggri framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og fyrir því innra eftirliti sem þau telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram samstæðuársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins ber stjórn og forstjóra að leggja mat á rekstrarhæfi samstæðunnar og upplýsa, eftir því sem við á, um þætti er varða rekstrarhæfi og miða grundvöll reikningsskilanna við áframhaldandi rekstrarhæfi, nema þau ætli annað hvort að leysa samstæðuna upp eða hætta starfsemi hennar, eða hafa engan annan raunhæfan kost en að gera það.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar eru að öðlast hæfilega vissu um hvort samstæðuársreikningurinn í heild sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, og að gefa út áritun endurskoðanda sem inniheldur álit okkar. Í hæfilegri vissu felst áreiðanleiki en ekki trygging fyrir því að endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni alltaf leiða í ljós verulega annmarka ef þeir eru fyrir hendi. Annmarkar geta komið fram vegna sviksemi eða mistaka og eru taldir verulegir ef þeir einir og sér eða samanlagt gætu haft áhrif á efnahagslegar ákvarðanir sem notendur samstæðuársreikningsins taka á grundvelli hans.

Við endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla beitum við ávallt faglegri dómgreind og viðhöfum faglega gagnrýni. Að auki:

- Greinum við og metum hættu á verulegri skekkju í samstæðuársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, fölsun, að einhverju sé viljandi sleppt, villandi framsetningu eða að farið sé framhjá innra eftirliti.
- Öflum við skilnings á innra eftirliti, sem varðar endurskoðunina, til að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til að veita álit á virkni innra eftirlits samstæðunnar.
- Metum við hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda og tengdar skýringar séu viðeigandi.
- Ályktum við um hvort notkun stjórnar og forstjóra á forsendu reikningsskilanna um rekstrarhæfi sé viðeigandi og metum, á grundvelli endurskoðunarinnar, hvort aðstæður séu til staðar sem valdið gætu verulegum vafa um rekstrarhæfi samstæðunnar. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur, í áritun okkar, að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins eða, ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi, að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Samt sem áður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni gert samstæðuna órekstrarhæfa.
- Metum við framsetningu, uppbyggingu og innihald samstæðuársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum, og hvort samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum.
- Öflum nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna varðandi fjárhagslegar upplýsingar eininga innan samstæðunnar til að geta gefið álit á samstæðuársreikningnum. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, eftirliti og framkvæmd endurskoðunar samstæðunnar og berum óskipta ábyrgð á áritun okkar.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningar endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp kunna að koma í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti.

Við lýsum því einnig yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og upplýsum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega talist hafa áhrif á óhæði okkar og þegar við á, til hvaða varnaraðgerða við höfum gripið.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, leggjum við mat á hvaða þættir höfðu mesta þýðingu við endurskoðun samstæðuársreikningsins og eru því lykilþættir endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum þáttum í áritun okkar nema lög og reglur útiloki að upplýst sé um þá eða, við einstakar mjög sjaldgæfar kringumstæður, þegar við metum að ekki skuli upplýsa um lykilþátt þar sem neikvæðar afleiðingar þess eru taldar vega þyngra en almennir hagsmunir af birtingu slíkra upplýsinga.

Staðfesting vegna annarra ákvæða laga

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir þessum samstæðuársreikningi eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Margret G. Flóvenz og Jón Arnar Óskarsson, bera ábyrgð á endurskoðun samstæðuársreikningsins og þessari áritun.

Reykjavík, 15. maí 2017

KPMG ehf.

Margret G. Flóvenz

Jón Arnar Óskarsson

Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu

1. mars 2016 til 28. febrúar 2017

	Skýr.	2016/17	2015/16
Vörusala		80.521	78.366
Kostnaðarverð seldra vara		(60.529)	(59.257)
Framlegð		<u>19.992</u>	<u>19.109</u>
Aðrar rekstrartekjur	5	256	206
Laun og launatengd gjöld	6	(7.847)	(7.162)
Annar rekstrarkostnaður	7	(6.377)	(6.494)
Rekstrarhagnaður fyrir skaðabætur og afskriftir		6.024	5.659
Skaðabætur	20	265	(413)
Afskriftir	8	(1.225)	(699)
Rekstrarhagnaður		5.064	4.547
Fjármunatekjur		281	296
Fjármagnsgjöld		(304)	(345)
Hrein fjármagnsgjöld	9	<u>(23)</u>	<u>(49)</u>
Hagnaður fyrir tekjuskatt		5.041	4.498
Tekjuskattur	10	(1.005)	(902)
Heildarhagnaður ársins		<u>4.036</u>	<u>3.596</u>
Hagnaður á hlut:			
Grunnhagnaður hagnaður á hlut	17	3,46	3,07

Skýringar á blaðsíðum 13 til 30 eru óaðskiljanlegur hluti samstæðuársreikningsins.

Efnahagsreikningur 28. febrúar 2017

	Skýr.	28.2.2017	29.2.2016
Eignir			
Rekstrarfjármunir	11	10.927	8.956
Óefnislegar eignir	12	7.950	7.728
Fastafjármunir samtals		<u>18.877</u>	<u>16.684</u>
Vörubirgðir	13	4.419	4.756
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	14	587	660
Viðskiptakröfur - greiðslukortakröfur	14	3.752	3.795
Handbært fé	15	2.474	3.810
Veltufjármunir samtals		<u>11.232</u>	<u>13.021</u>
Eignir samtals		<u>30.109</u>	<u>29.705</u>
Eigið fé			
Hlutfé		1.153	1.172
Yfirverðsreikningur hlutfjár		291	1.272
Bundinn hlutdeildarreikningur		3.893	0
Óráðstafað eigið fé		12.075	13.924
Eigið fé samtals	16	<u>17.412</u>	<u>16.368</u>
Skuldir			
Vaxtaberandi langtímaskuldir	18	2.986	3.748
Tekjuskattsskuldbinding	10	601	509
Langtímaskuldir samtals		<u>3.587</u>	<u>4.257</u>
Vaxtaberandi skammtímaskuldir	18	767	763
Tekjuskattur til greiðslu	10	833	874
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	19	7.362	7.018
Skuldbindingar	20	148	425
Skammtímaskuldir samtals		<u>9.110</u>	<u>9.080</u>
Skuldir samtals		<u>12.697</u>	<u>13.337</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u>30.109</u>	<u>29.705</u>

Skýringar á blaðsíðum 13 til 30 eru óaðskiljanlegur hluti samstæðuársreikningsins.

Eiginfjáryfirlit

1. mars 2016 til 28. febrúar 2017

	Skýr.	Hlutfé	Yfirverðs- reikningur hlutfjár	Bundinn hlutdeildar- reikningur	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Breytingar á eigin fé 2015/16						
Eigið fé 1. mars 2015		1.172	1.272	0	12.320	14.764
Heildarhagnaður ársins					3.596	3.596
Greiddur arður, 1,7 kr. á hlut					(1.992)	(1.992)
Eigið fé 29. febrúar 2016	16	<u>1.172</u>	<u>1.272</u>	<u>0</u>	<u>13.924</u>	<u>16.368</u>
Breytingar á eigin fé 2016/17						
Eigið fé 1. mars 2016		1.172	1.272	0	13.924	16.368
Heildarhagnaður ársins					4.036	4.036
Greiddur arður, 1,7 kr. á hlut					(1.992)	(1.992)
Endurkaup á eigin bréfum		(19)	(981)			(1.000)
Flutt á bundinn hlutdeildarreikning				3.893	(3.893)	0
Eigið fé 28. febrúar 2017	16	<u>1.153</u>	<u>291</u>	<u>3.893</u>	<u>12.075</u>	<u>17.412</u>

Skýringar á blaðsíðum 13 til 30 eru óaðskiljanlegur hluti samstæðuársreikningsins.

Sjóðstreymisýfirlit

1. mars 2016 til 28. febrúar 2017

	Skýr.	2016/17	2015/16
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins		4.036	3.596
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:			
Söluhagnaður rekstrarfjármuna	(8)	(9)
Skuldbindingar vegna leigusamninga	(25)	(43)
Afskriftir	8	1.225	699
Hrein fjármagnsgjöld	9	23	49
Tekjuskattur	10	1.005	902
Veltufé frá rekstri		6.256	5.194
Breytingar á rekstartengdum eignum		431	532
Breytingar á rekstartengdum skuldum		116	1.009
Handbært fé fyrir vexti og tekjuskatt		6.803	6.735
Innheimtar vaxtatekjur		283	295
Greidd vaxtagjöld	(309)	(339)
Greiddur tekjuskattur	(954)	(937)
Handbært fé frá rekstri		5.823	5.754
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í fasteignum	11	(2.057)	(1.371)
Fjárfesting í áhöldum og innréttingum	11	(1.226)	(1.207)
Fjárfesting í óefnislegum eignum	12	(164)	(5)
Söluverð áhalda og innréttinga		37	35
Fjárfestingarhreyfingar		(3.410)	(2.548)
Fjármögnunarhreyfingar			
Afborganir vaxtaberandi skulda	(757)	(752)
Greiddur arður	(1.992)	(1.992)
Keypt eigin bréf	(1.000)	0
Fjármögnunarhreyfingar		(3.749)	(2.744)
(Lækkun) hækkun á handbæru fé		(1.336)	462
Handbært fé í ársbyrjun		3.810	3.348
Handbært fé í lok árs		2.474	3.810
Fjárfestingar og fjármögnunarhreyfingar án greiðsluáhrifa			
Fjárfesting í fasteignum		0	(305)
Yfirtekna skuldir við kaup á félagi		0	305

Skýringar á blaðsíðum 13 til 30 eru óaðskiljanlegur hluti samstæðuársreikningsins.

Skýringar

1. Félagið

Hagar hf. („félagið“) er íslenskt hlutafélag og er lögheimili þess að Hagasmára 1, Kópavogi. Samstæðuársreikningur félagsins fyrir reikningsárið 1. mars 2016 til 28. febrúar 2017 hefur að geyma ársreikning félagsins og dótturfélaga þess, sem vísað er til í heild sinni sem „samstæðunnar“ og til einstakra félaga sem „samstæðufélaga“. Aðalstarfsemi félagsins er rekstur smásöluverslana.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

a. Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastöðlum sé fylgt

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu. Ársreikningurinn er jafnframt í samræmi við lög og innihald ársreikninga og samstæðureikninga.

Stjórn félagsins staðfesti ársreikninginn 15. maí 2017.

b. Grundvöllur matsaðferða

Samstæðuársreikningurinn er gerður á grundvelli kostnaðarverðs.

c. Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Samstæðuársreikningurinn er birtur í íslenskum krónum sem er starfrækslugjaldmiðill félagsins. Allar fjárhæðir eru birtar í milljónum króna.

d. Mat og ákvarðanir

Gerð samstæðuársreiknings í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur þess eru í stöðugri endurskoðun. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem breytingin á sér stað og þeim framtíðartímabilum sem breytingarnar hafa áhrif á.

Upplýsingar um mikilvæg atriði, þar sem óvissa í mati og mikilvægi ákvarðana um reikningsskilaaðferðir hafa mest áhrif á skráðar fjárhæðir í reikningsskilunum, er að finna í skýringu 12 um mat á endurheimtanlegum fjárhæðum fjárskapandi eigna.

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem er lýst hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti fyrir öll tímabil sem koma fram í ársreikningnum og af öllum félögum í samstæðunni.

Til að auka upplýsingargildi ársreikningsins eru skýringar við hann birtar á grundvelli þess hversu viðeigandi og mikilvægar þær eru fyrir lesandann. Það þýðir að upplýsingar sem metnar eru hvorki mikilvægar né viðeigandi fyrir notanda reikningsskilanna eru ekki birtar í skýringum.

a. Grundvöllur samstæðu

(i) Dótturfélög

Dótturfélög eru þau félög þar sem samstæðan fer með yfirráð. Yfirráð grundvallast af því hvort fjárfestir hefur ákvörðunarvald yfir fjárfestingunni, ber áhættu eða hefur réttinn til að njóta breytilegs ávinnings vegna þátttöku í fjárfestingunni og getur með ákvörðunarvaldi haft áhrif á ávinning sinn af fjárfestingunni. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í samstæðuársreikningnum frá því að yfirráð nást og þar til þeim lýkur.

(ii) Viðskipti felld út við gerð samstæðureiknings

Viðskipti milli félaga innan samstæðunnar, stöður milli þeirra og óinnleystar tekjur og gjöld sem myndast hafa í viðskiptum milli félaganna eru felld út við gerð ársreiknings samstæðunnar.

Skýringar, frh.:

3. Mikilvægar reiknings-skilaaðferðir, frh.:

b. Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð í starfrækslugjaldmiðli á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi á uppgjörstegi. Aðrar eignir og skuldir, sem metnar eru á gangvirði í erlendri mynt, eru færðar á því gengi sem var í gildi þegar gangvirði þeirra var ákvarðað.

Gengismunur vegna viðskipta í erlendum gjaldmiðlum er færður í rekstrarreikning. Gengismunur á innkaupum á vörum til endursölu eru bókfærð meðal kostnaðarverðs seldra vara.

c. Fjármálagerningar

(i) Fjáreignir

Viðskiptakröfur og aðrar kröfur eru fjáreignir með föstum eða ákvarðanalegum greiðslum sem eru ekki skráðar á virkum markaði. Slíkar eignir eru í upphafi færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru lán og kröfur færðar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun þegar við á.

Peningamarkaðsinnlán, sjóður og óbundnar bankainnstæður teljast til handbærs fjár.

(ii) Fjárskuldir

Fjárskuldir eru í upphafi færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru lán og kröfur færðar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og nettó fjárhæð sýnd í efnahagsreikningi þegar lagalegur réttur er til staðar um jöfnun og fyrirhugað er að gera upp með jöfnun fjáreigna og fjárskulda eða innleysa eignina og greiða skuldina á sama tíma.

(iii) Almenn hlutafé

Hlutafé er flokkað sem eigið fé. Beinn kostnaður við útgáfu hlutafjár og kaupréttarsamninga er færður til lækkunar á eigin fé, að frádregnum skattaáhrifum.

(iv) Kaup á eigin hlutum

Þegar hlutir sem flokkaðir eru sem eigið fé eru keyptir er fjárhæð kaupverðsins, að meðtöldum beinum kostnaði að frádregnum skattaáhrifum, færð sem lækkun á eigin fé. Kaup á eigin bréfum eru færð sem eigin hlutir og þeir færðir til lækkunar á heildar eigin fé. Þegar eigin hlutir eru seldir eða gefnir út aftur er fjárhæð söluverðsins færð til hækkunar á eigin fé. Hagnaði eða tapi sem fellur til við sóluna er bætt við eða dregið frá yfirverðsreikningi hlutafjár.

d. Rekstrarfjármunir

(i) Færsla og mat

Rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

Kostnaðarverð samanstandur af beinum kostnaði sem fellur til við kaupin. Keyptur hugbúnaður sem er nauðsynlegur til að unnt sé að nýta vélbúnað er eignfærður sem hluti af þeim tækjabúnaði.

Þegar rekstrarfjármunir eru samsettir úr einingum með ólíkan nýtingartíma eru einingarnar aðgreindar og afskrifaðar miðað við nýtingartímann.

Hagnaður eða tap af sölu rekstrarfjármuna er munurinn á söluverði og bókfærðu verði eignarinnar og er færður í rekstrarreikning meðal annarra tekna.

(ii) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta rekstrarfjármuna er færður til eignar ef líklegt er talið að ávinningur sem felst í eigninni muni renna til félagsins og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

Skýringar, frh.:

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

d. Rekstrarfjármunir, frh.:

(iii) Afskriftir

Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna og færðar í rekstrarreikning. Land er ekki afskrifað.

Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Fasteignir	20-50 ár
Áhöld og innréttingar	3-14 ár

Afskriftaraðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á hverjum uppgjörsdegi.

e. Óefnislegar eignir

(i) Viðskiptavild

Viðskiptavild verður til við kaup á dótturfélögum og er færð á meðal óefnislegra eigna.

Viðskiptavild er mismunur á kostnaði við yfirtöku félags og gangvirði yfirtekinna eigna, skulda og óvissra skulda.

Síðara mat

Viðskiptavild er færð á kostnaðarverði að frádreginni uppsafnaðri virðisrýrnun.

(ii) Aðrar óefnislegar eignir

Aðrar óefnislegar eignir með takmarkaðan líftíma eru færðar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

(iii) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður sem fellur til síðar er aðeins eignfærður ef hann eykur væntan framtíðarávinning þeirrar eignar sem hann tengist. Allur annar kostnaður, að meðtöldum þeim sem myndar viðskiptavild og vörumerki innan fyrirtækisins, er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

(iv) Afskriftir

Afskriftir óefnislegra eigna, annarra en viðskiptavildar, eru færðar línulega í rekstrarreikning miðað við áætlaðan nýtingartíma þeirra. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Hugbúnaður	5-12 ár
Leiguréttindi	10-15 ár

f. Vörubirgðir

Vörubirgðir eru metnar á kostnaðarverði eða hreinu söluvirði, hvoru sem lægra reynist. Kostnaðarverð birgða byggir á fyrst inn - fyrst út reglunni og innifelur kostnað sem fellur til við að afla birgðanna og koma þeim á þann stað og í það ástand sem þær eru í á uppgjörsdegi.

Hreint söluverð er áætlað söluverð í venjulegum viðskiptum að frádregnum áætluðum kostnaði við að selja vöru.

Skýringar, frh.:

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

g. Virðisrýrnun

(i) Fjáreignir (þar á meðal kröfur)

Á hverjum uppgjörssdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna sem ekki eru færðar á gangvirði. Fjáreign telst vera virðisrýrð ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi eignarinnar verði lægra en áður var talið.

Virðisrýrnun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er mismunur á bókfærðu verði þeirra annars vegar og núvirtu væntu framtíðarsjóðstreymi, miðað við upphaflega virka vexti, hins vegar.

Einstaka mikilvægar fjáreignir eru prófaðar sérstaklega með tilliti til virðisrýrnunar. Aðrar fjáreignir eru flokkaðar saman eftir lánsáhættueinkennum og hver flokkur metinn sérstaklega með tilliti til virðisrýrnunar.

Virðisrýrnun fjáreigna er færð til gjalda í rekstrarreikningi.

Virðisrýrnun er bakfærð ef hægt er að tengja hækkun á endurheimtanlegri fjárhæð á hlutlægan hátt atburði sem átti sér stað eftir að virðisrýrnun var færð. Bakfærsla fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er færð í rekstrarreikning.

(ii) Aðrar eignir

Bókfært verð annarra eigna samstæðunnar en peningalegra eigna, að undanskildum birgðum og skatteign, er yfirfarið á hverjum uppgjörssdegi til að meta hvort vísbending sé um virðisrýrnun. Ef eitthvað bendir til þess er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar áætluð. Virðisrýrnunarprófanir eru gerðar á hverjum uppgjörssdegi á viðskiptavild og ófalislegum eignum sem hafa óskilgreindan nýtingartíma eða hafa ekki verið teknar í notkun á uppgjörssdegi.

Endurheimtanleg fjárhæð eignar eða fjárskapandi einingar er hreint gangvirði þeirra eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Nýtingarvirði er áætlað framtíðarsjóðstreymi, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta, þar sem vextirnir endurspegla mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þá áhættu sem fylgir eigninni. Fjárskapandi eining er minnsti aðgreinanlegi hópur eigna sem myndar sjóðstreymi sem er að mestu leyti óháð öðrum eignum eða hópum eigna. Við framkvæmd virðisrýrnunarprófs þá er viðskiptavild sem verður til við samruna færð á fjárskapandi einingar sem vænst er að muni hagnast af samlegðaráhrifum samrunans.

Virðisrýrnun er gjaldfærð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar er hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Fjárskapandi eining er minnsti aðgreinanlegi hópur eigna sem myndar sjóðstreymi sem er að mestu leyti óháð öðrum eignum eða hópi eigna. Virðisrýrnun fjárskapandi eininga er fyrst færð til lækkunar á tilheyrandi viðskiptavild, en síðan til hlutfallslegrar lækkunar á bókfærðu verði annarra eigna sem tilheyra einingunni. Virðisrýrnun er gjaldfærð í rekstrarreikningi.

Virðisrýrnun viðskiptavildar er ekki bakfærð. Virðisrýrnun annarra eigna er yfirfarin á hverjum uppgjörssdegi til að meta hvort vísbending er um að dregið hafi úr virðisrýrnun eignarinnar. Virðisrýrnun annarra eigna er bakfærð ef breyting hefur átt sér stað á mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegri fjárhæð. Virðisrýrnun er einungis bakfærð að því marki sem nemur áður færðri virðisrýrnun, að frádregnum afskriftum sem hefðu verið færðar ef engin virðisrýrnun hefði orðið.

h. Hlunnindi starfsmanna

Framlög í iðgjaldatengda lífeyrissjóði

Samstæðan greiðir föst iðgjöld vegna starfsmanna sinna til sjálfstæðra iðgjaldatengdra lífeyrissjóða. Samstæðan ber enga ábyrgð á skuldbindingum sjóðanna. Iðgjöldin eru gjaldfærð í rekstrarreikningi meðal launa og launatengdra gjalda eftir því sem þau falla til.

Skýringar, frh.:

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

i. **Skuldbindingar**

Skuldbinding er færð þegar samstæðunni ber lagaleg eða ætluð skylda vegna liðinna atburða og líklegt er að kostnaður, sem hægt er að meta með áreiðanlegum hætti, lendi á henni við að gera upp skuldbindinguna. Skuldbindingar eru metnar með því að núvirða áætlað framtíðarsjóðstreymi með vöxtum fyrir tekjuskatt sem sýna núverandi markaðsmat tímavirðis peninga og áhættuna sem tengist skuldbindingunni.

j. **Tekjur**

Seldar vörur

Tekjur af sölu á vörum eru metnar á gangvirði greiðslunnar sem er móttækin eða er innheimtanleg, að frádregnum afsláttum og endurgreiðslum. Tekjur eru færðar í rekstrarreikning þegar verulegur hluti áhættu og ávinnings af eignarhaldi flyst til kaupanda, líklegt er að endurgjaldið verði innheimt og unnt er að meta kostnað vegna sölunnar og möguleg skil á vörum og fjárhæð teknanna með áreiðanlegum hætti.

Veitt þjónusta/aðrar tekjur

Tekjur af veittri þjónustu eru færðar í rekstrarreikning samkvæmt samningi þegar þjónustan hefur verið veitt.

k. **Leigugreiðslur**

Greiðslur vegna rekstrarleigusamninga eru færðar línulega í rekstrarreikning á leigutímanum. Leiguhvatar eru færðir í rekstrarreikning sem óaðskiljanlegur hluti heildarleigugjalda á leigutímabilinu. Leiguhvatar vegna rekstrarleigusamninga eru tekjufærðir línulega í rekstrarreikning á leigutímabilinu.

l. **Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld**

Fjármunatekjur samanstanda af vaxtatekjum af fjárfestingum og gengishagnaði af erlendum gjaldmiðlum. Vaxtatekjur eru færðar eftir því sem þær falla til miðað við virka vexti.

Fjármagnsgjöld samanstanda af vaxtakostnaði af lántökum, bakfærslu núvirðingar á skuldbindingum, virðisrýrnun fjáreigna og gengistapi af erlendum gjaldmiðlum. Lántökukostnaður er færður í rekstrarreikning miðað við virka vexti.

Hagnaði og tapi vegna gengisbreytinga erlendra gjaldmiðla er jafnað saman og fært sem annað hvort fjármunatekjur eða fjármagnsgjöld sem fer eftir hvort gengismunahreyfingar skila sér í hagnaði eða tapi.

m. **Tekjuskattur**

Tekjuskattur samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema þegar hann tengist liðum sem eru færðir beint á eigið fé, en þá er tekjuskatturinn færður á eigið fé.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörstæði, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Frestaður tekjuskattur er færður með notkun efnahagsreikningsaðferðarinnar vegna tímabundinna mismuna á bókfærðu verði eigna og skulda í ársreikningnum annars vegar og skattverði þeirra hins vegar. Frestaður tekjuskattur er ekki færður vegna skattalegs tímabundins mismunar sem er tilkominn vegna upphaflegrar skráningar á viðskiptavild.

Útreikningur á frestuðum skatti byggir á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundnir mismunir koma til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörstæði. Skatteign og tekjuskattsskuldbindingu er jafnað saman þegar til staðar er lagalegur réttur til að jafna saman tekjuskatti til greiðslu og skatteign.

Tekjuskatteign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður verði til ráðstöfunar í framtíðinni sem unnt verður að nýta eignina á móti. Skatteignin er metin á hverjum uppgjörstæði og lækkuð að því marki sem talið er líklegt að hún nýtist ekki.

Skýringar, frh.:

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

n. *Hagnaður á hlut*

Í ársreikningnum er sýndur grunnhagnaður á hlut og þynntur hagnaður á hlut fyrir almenna hluti í félaginu. Hagnaður á hlut er reiknaður með því að deila hagnaði ársins, sem úthlutað er til hluthafa félagsins, með vegnu meðaltali útistandandi hlutafjár yfir árið. Þynntur hagnaður á hlut er ákvarðaður með því að leiðrétta fjölda virkra hluta fyrir mögulegri þynningu vegna hluta sem gæti þurft að gefa út.

o. *Starfspáttayfirlit*

Samstæðan birtir ekki starfspáttayfirlit eftir sviðum né landssvæðum þar sem starfsemi hennar er einungis í rekstri smásöluverslana á Íslandi.

p. *Nýir reikningsskilastaðlar og túlkanir sem hafa ekki verið innleiddar*

Samstæðan hefur tekið upp alla nýja alþjóðlega reikningsskilastaðla, breytingar á þeim og túlkanir sem Evrópusambandið hefur staðfest og tóku gildi 1. janúar 2016. Upptaka nýrra staðla á árinu hefur engin áhrif á samstæðuársreikning félagsins.

4. Ákvörðun gangvirðis

Nokkrar reikningsskilaaðferðir og skýringar krefjast þess að gangvirði sé ákvarðað, bæði fyrir fjáreignir og fjárskuldir og aðrar eignir og skuldir. Gangvirði hefur verið ákvarðað vegna mats og/eða skýringa samkvæmt eftirfarandi aðferðum. Þar sem við á eru frekari upplýsingar um forsendur gangvirðis eigna eða skulda í skýringum um viðkomandi eignir eða skuldir.

a. *Rekstrarfjármunir*

Gangvirði rekstrarfjármuna, sem yfirteknir eru við samruna, miðast við markaðsvirði þeirra. Markaðsvirði fasteigna er sú fjárhæð sem unnt er að fá við sölu í viðskiptum milli ótengdra, viljugra og upplýstra aðila. Gangvirði tækja og innréttinga byggist á markaðsverði sambærilegra eigna.

b. *Óefnislegar eignir*

Gangvirði óefnislegra eigna er byggt á núvirtu væntu framtíðarsjóðstreymi tengdu notkun þeirra.

c. *Birgðir*

Gangvirði birgða sem yfirteknar eru við samruna er ákvarðað út frá væntu söluvirði í eðlilegum viðskiptum að frátöldum sölukostnaði og eðlilegri álagningu við að selja birgðirnar.

d. *Viðskiptakröfur og aðrar kröfur*

Gangvirði viðskiptakrafna og annarra krafna er metið sem núvirði af væntu sjóðstreymi, núvirt miðað við markaðsvexti á uppgjorsdegi.

e. *Fjárskuldir sem ekki teljast afleiður*

Gangvirði fjárskulda, sem einungis er ákvarðað vegna skýringa, er reiknað núvirði framtíðarflæðis höfuðstóls og vaxta og er afvaxtað með markaðsvöxtum á uppgjorsdegi.

Skýringar, frh.:

5. Aðrar rekstrartekjur

Aðrar rekstrartekjur greinast þannig:	2016/17	2015/16
Húsaleigutekjur	104	83
Ýmsar aðrar rekstrartekjur	152	123
Aðrar rekstrartekjur samtals	<u>256</u>	<u>206</u>

6. Laun og launatengd gjöld

Laun og launatengd gjöld greinast þannig:		
Laun	6.606	6.018
Mótframlag í lífeyrissjóð	604	531
Önnur launatengd gjöld	637	613
Laun og launatengd gjöld samtals	<u>7.847</u>	<u>7.162</u>
Fjöldi ársverka	1.221	1.195
Fjöldi starfsmanna í árslok	2.312	2.327

7. Annar rekstrarkostnaður

Annar rekstrarkostnaður greinist þannig:		
Leigugreiðslur	2.771	2.991
Ýmis annar rekstrarkostnaður	3.606	3.503
Annar rekstrarkostnaður samtals	<u>6.377</u>	<u>6.494</u>

8. Afskriftir

Afskriftir greinast þannig:		
Afskrift rekstrarfjármuna, sjá skýringu 11	1.210	672
Afskrift óefnislegra eigna, sjá skýringu 12	15	27
Afskriftir samtals	<u>1.225</u>	<u>699</u>

9. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld greinast þannig:		
Vaxtatekjur af innstæðum og kröfum	281	296
Vaxtagjöld og verðbætur	(304)	(345)
Hrein fjármagnsgjöld	<u>(23)</u>	<u>(49)</u>

Skýringar, frh.:

10. Tekjuskattur

Tekjuskattur í rekstrarreikningi greinist þannig:

	2016/17	2015/16
Tekjuskattur til greiðslu	913	954
Breyting tekjuskattsskuldbindingar	92	(52)
Tekjuskattur færður í rekstrarreikning	1.005	902

Virkur tekjuskattur greinist þannig:

Hagnaður ársins	4.036	3.596
Tekjuskattur ársins	1.005	902
Hagnaður fyrir tekjuskatt	5.041	4.498
Tekjuskattur miðað við gildandi skatthlutfall	20,0%	20,0%
Aðrir liðir	(0,1%) (3)	0,0%
Virkur tekjuskattur	19,9%	20,0%
	1.008	900
		2
	1.005	902

Breyting á tímabundnum mismun 2016/17:

	Staða 29.2.2016	Fært í rekstrar- reikning	Yfirtekið við kaup á félagi	Staða 28.2.2017
Rekstrarfjármunir	(540)	(46)	0	(586)
Óefnislegar eignir	(19)	0	0	(19)
Birgðir	(47)	4	0	(43)
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	(42)	1	0	(41)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	5	(5)	0	0
Skuldbindingar	134	(46)	0	88
Tekjuskattsskuldbinding samtals	(509)	(92)	0	(601)

Breyting á tímabundnum mismun 2015/16:

	Staða 28.2.2015	Fært í rekstrar- reikning	Yfirtekið við kaup á félagi	Staða 29.2.2016
Rekstrarfjármunir	(428)	(73)	(39)	(540)
Óefnislegar eignir	(19)	0	0	(19)
Birgðir	(48)	1	0	(47)
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	(49)	7	0	(42)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	0	0	5	5
Skuldbindingar	17	117	0	134
Tekjuskattsskuldbinding samtals	(527)	52	(34)	(509)

Tekjuskattur til greiðslu greinist þannig:	28.2.2017	29.2.2016
Tekjuskattur ársins til greiðslu	913	954
Fyrirframgreiddir skattar	(80)	(80)
Tekjuskattur ársins til greiðslu samtals	833	874

Skýringar, frh.:

11. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Fasteignir	Áhöld og Innréttingar	Samtals
Kostnaðarverð			
Staða 1.3.2015	3.052	11.022	14.074
Fjárfesting á árinu	1.676	1.207	2.883
Selt og aflagt	0 (35)	(35)
Staða 29.2.2016	4.728	12.194	16.922
Endurflokkað sem hugbúnaður	0 (73)	(73)
Fjárfesting á árinu	2.057	1.226	3.283
Selt og aflagt	0 (50)	(50)
Staða 28.2.2017	6.785	13.297	20.082
Afskriftir			
Staða 1.3.2015	95	7.210	7.305
Afskriftir	62	610	672
Selt og aflagt	0 (11)	(11)
Staða 29.2.2016	157	7.809	7.966
Afskriftir	97	1.113	1.210
Selt og aflagt	0 (21)	(21)
Staða 28.2.2017	254	8.901	9.155
Bókfært verð			
Staða 1.3.2015	2.957	3.813	6.770
Staða 29.2.2016	4.571	4.385	8.956
Staða 28.2.2017	6.531	4.396	10.927

Í janúar 2017 skrifuðu Hagar hf. undir kaupsamning um kaup á 4.706 fm² eignarhluta í Skeifunni 11 í Reykjavík, auk hlutfallslegrar hlutdeildar í sameign. Lítil hluti fasteignarinnar er í dag í útleigu þar sem stór hluti hennar skemmdist í bruna árið 2014 og hefur ekki verið í útleigu síðan. Kaupverðið var 1.714 millj. kr. og var fjármagnað úr sjóði. Innifalið í kaupverði er réttur félagsins til tryggingabóta.

Fasteignamat og vátryggingaverð

Vátryggingaverð, fasteignamat og bókfært verð fasteigna og lóða í lok reikningsárs nam eftirfarandi fjárhæðum:

	28.2.2017	29.2.2016
Fasteignamat	3.549	2.862
Vátryggingaverð fasteigna	5.052	4.426
Bókfært verð fasteigna	6.531	4.571
Vátryggingaverð innréttinga og áhalda	6.990	7.195
Bókfært verð innréttinga og áhalda	4.396	4.385

Skýringar, frh.:

12. Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir greinast þannig:

	Viðskiptavild	Hugbúnaður	Leiguréttur	Samtals
Kostnaðarverð				
Staða 1.3.2015	8.172	439	145	8.756
Fjárfesting á árinu	0	5	0	5
Staða 29.2.2016	8.172	444	145	8.761
Endurflokkað frá rekstrarfjármunum	0	73	0	73
Fjárfesting á árinu	0	164	0	164
Staða 28.2.2017	8.172	681	145	8.998
Afskriftir og virðisrýrnun				
Staða 1.3.2015	563	311	132	1.006
Afskriftir	0	14	13	27
Staða 29.2.2016	563	325	145	1.033
Afskriftir	0	15	0	15
Staða 28.2.2017	563	340	145	1.048
Bókfært verð				
Staða 1.3.2015	7.609	128	13	7.750
Staða 29.2.2016	7.609	119	0	7.728
Staða 28.2.2017	7.609	341	0	7.950

Virðisrýrnunarpróf

Viðskiptavild sem verður til við yfirtökur er ekki afskrifuð heldur er gert virðisrýrnunarpróf að minnsta kosti árlega til að kanna hvort virðisrýrnun sé til staðar. Viðskiptavild sem myndast við yfirtökur er útteilt á flokk eigna sem eru skilgreindar sem fjárskapandi einingar af stjórnendum samstæðunnar.

Endurheimtanlegar fjárhæðir fyrir tekjuskapandi einingar eru byggðar á nýtingarvirði.

Áætlanir um fjárstreymi byggjast á rauntölum og 5 ára rekstraráætlun félagsins. Í fjárstreyminu er gert ráð fyrir að framtíðarnafnvöxtur verði að meðaltali 1,7% árunum 2017/18 til 2021/22 (2015/16: 2,7%). Áætlaður framtíðarnafnvöxtur að loknu 5 ára spátímabili er 3,0% (2015/16: 3,0%).

Ávöxtunarkrafa heildarfjármagns eftir tekjuskatt var 10,2% (2015/16: 11,0%). Við útreikning á ávöxtunarkröfu var stuðst við ávöxtunarkröfu sambærilegra félaga og miðað er við 19,2% (2015/16: 17,7%) skuldsetningu á markaðsvöxtunum 5,9% (2015/16: 6,7%). Ávöxtunarkrafan er reiknuð út frá fjármagnskostnaði samstæðunnar eftir tekjuskatt.

Töluverð breyting í forsendum mun ekki leiða af sér virðisrýrnun.

13. Vörubirgðir

Vörubirgðir greinast þannig:

	28.2.2017	29.2.2016
Matvara	3.362	3.213
Sérvara	761	1.242
Vörur í flutningi	296	301
Vörubirgðir samtals	4.419	4.756
Niðurfærsla birgða í lok reikningsárs	85	103
Vátryggingaverð birgða	5.056	5.626

Veðskuldir

Allar vörubirgðir samstæðunnar eru veðsettar vegna vaxtaberandi skulda.

Skýringar, frh.:

14. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur

Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur greinast þannig:	28.2.2017	29.2.2016
Viðskiptakröfur	461	442
Aðrar skammtímakröfur	163	251
Niðurfærsla viðskiptakrafna	(37)	(33)
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	587	660
Greiðslukortakröfur	3.752	3.795
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur samtals	4.339	4.455

Veðskuldir

Allar viðskiptakröfur samstæðunnar eru veðsettar vegna vaxtaberandi skulda.

15. Handbært fé

Handbært fé greinist þannig:

Peningamarkaðsinnlán	2.050	2.900
Óbundnar bankainnstæður	374	845
Sjóður	50	65
Handbært fé samtals	2.474	3.810

Veðskuldir

Allt handbært fé samstæðunnar er veðsett vegna vaxtaberandi skulda.

16. Eigið fé

Hlutfé

Í milljónum hlutabréfa

Útistandandi hlutir í ársbyrjun	1.172	1.172
Endurkaup á eigin bréfum	(19)	0
Útistandandi hlutir í árslok	1.153	1.172

Heildarhlutfé félagsins samkvæmt samþykktum þess nam 1.172 millj. kr. í lok reikningsársins. Félagið á eigin hluti að nafnvirði 19 millj. kr. Eitt atkvæði fylgir hverjum einnar krónu hlut í félaginu. Eigendur hluta í félaginu eiga rétt til arðs í hlutfalli við eign sína við arðsúthlutun sem samþykkt er á aðalfundum félagsins.

Á aðalfundi Haga sem haldinn var þann 3. júní 2016 var samþykkt að heimila félaginu að kaupa á næstu 18 mánuðum allt að 10% af heildarhlutfé í þeim tilgangi að koma á viðskiptavakt með hluti í félaginu og/eða til að setja upp formlega endurkaupaáætlun. Í september 2016 fór í framkvæmd endurkaupaáætlun á grundvelli fyrrgreindrar samþykktar og lauk henni í nóvember 2016. Endurkaup félagsins námu 19 millj. hluta, fyrir samtals 1.000 millj. kr. og eiga Hagar nú samtals 1,6% af heildar hlutfé félagsins.

Yfirverðsreikningur hlutfjár

Yfirverðsreikningur innborgaðs hlutfjár sýnir það sem hluthafar félagsins hafa greitt umfram nafnverð hlutfjár sem félagið hefur selt. Samkvæmt lögum um hlutfélög skal félagið binda 25% af nafnverði hlutfjár í varasjóði sem má ekki nota til að greiða hluthöfum arð.

Bundið eigið fé

Samkvæmt lögum nr. 3/2006 ber félögum að færa hlutdeild í afkomu dóttur- eða hlutdeildarféлага, sem færð er í rekstrarreikning og er umfram móttækinn arð eða þann arð sem ákveðið hefur verið að úthluta, á bundinn hlutdeildarreikning meðal eigin fjár.

Arðgreiðslur

Stjórn félagsins leggur til að ekki verði greiddur út arður til hluthafa á árinu 2017 (2016: 1,70 kr. á hlut).

Skýringar, frh.:

17. Hagnaður á hlut

Grunnhagnaður á hlut miðar við hagnað sem ráðstafað er til hluthafa í móðurfélaginu og veginn meðalfjöldi virkra hluta á árinu og sýnir hver hagnaðurinn er á hverja krónu hlutafjár. Þynntur hagnaður á hlut er hinn sami og grunnhagnaður á hlut, þar sem ekki hafa verið gefnir út kaupréttir til starfsmanna né annarra og félagið hefur ekki tekið lán sem er breytanlegt í hlutafé.

	2016/17	2015/16
Hagnaður ársins til hluthafa móðurfélagsins	4.036	3.596
Vegið meðaltal útistandandi hlutafjár:		
Hlutafé í ársbyrjun	1.172	1.172
Áhrif endurkaupa á eigin bréfum	(6)	0
Veginn meðalfjöldi útistandandi hluta	1.166	1.172
Grunnhagnaður á hlut	3,46	3,07

18. Vaxtaberandi skuldir

Vaxtaberandi skuldir greinast þannig:

	Vegið meðaltal vaxta		Eftirstöðvar	Eftirstöðvar
	28.2.2017	29.2.2016	28.2.2017	29.2.2016
Skuldir í ISK, óverðtryggðar	6,20%	7,15%	3.612	4.344
Skuldir í ISK, verðtryggðar	10,50%	10,50%	141	167
Langtímaskuldir, þ.m.t. næsta árs afborgun			3.753	4.511
Næsta árs afborganir langtímaskulda			(767)	(763)
Langtímaskuldir samtals			2.986	3.748

Afborganir langtímalána greinast þannig á næstu ár:

Afborganir 2016/17	0	763
Afborganir 2017/18	767	767
Afborganir 2018/19	771	771
Afborganir 2019/20	2.169	2.165
Afborganir 2020/21	46	45
Samtals	3.753	4.511

Gangvirði fjáreigna og fjárskulda er jafnt bókfærðu virði þeirra.

Í tengslum við kaup félagsins á Skeifunni 11 og endurkaupum á eigin bréfum, sem fjármögnuð voru með handbæru fé, náðust ekki skilgreind mörk skilmála í lánasamningi um greiðsluhæfi. Í skilmálunum er ekki tekið tillit til þess handbæra fjár sem félagið á hverju sinni. Viðskiptabanki félagsins veitti félaginu undanþágu frá lánaskilmálanum í lok febrúar og því uppfyllti félagið alla gildandi skilmála í lok reikningsárs.

19. Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir

Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir greinast þannig:

Viðskiptaskuldir	5.267	4.979
Aðrar skammtímaskuldir	2.095	2.014
Leiguhvatar	0	25
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir samtals	7.362	7.018

Skýringar, frh.:

20. Skuldbindingar og óvissa

Árið 2012 barst félaginu krafa frá samkeppnisaðila um greiðslu skaðabóta vegna misnotkunar á markaðsráðandi stöðu sinni. Héraðsdómur Reykjaness dæmdi í mars 2016 stefnanda í hag og gerði Högum að greiða 218 millj. kr. auk vaxta og málskostnaðar. Í ársreikning félagsins 2015/16 var færð skuldbinding vegna málsins að upphæð 413 millj. kr. Hagar hf. áfrýjuðu dómnum til Hæstaréttar sem í mars 2017 úrskurðaði Haga hf. til greiðslu skaðabóta að upphæð 52 millj. kr. auk vaxta og málskostnaðar eða alls 148 millj. kr. Í rekstrarreikningi félagsins eru því tekjufærðar 265 millj. kr. undir liðnum skaðabætur.

21. Önnur mál

Í nóvember 2016 undirrituðu Hagar hf. kaupsamning um kaup á öllu hlutafé í Lyfju hf. Kaupsamningurinn var undirritaður með fyrirvara um niðurstöður áreiðanleikakönnunar og samþykki Samkeppniseftirlitsins. Í apríl 2017 var fyrirvörum áreiðanleikakönnunar aflétt en gera má ráð fyrir niðurstöðu Samkeppniseftirlitsins í júlí 2017. Heildarverðmæti Lyfju hf. samkvæmt kaupsamningi er 6.700 millj. kr. og vaxtaberandi skuldir 1.700 millj. kr. Kaupverð hlutafjár er því 5.000 millj. kr. sem greitt verður með reiðufé. Þá hefur verið tilkynnt að stjórn Haga vilji taka til skoðunar að selja Heilsu, dótturfélag Lyfju, gangi kaupin eftir.

Í lok apríl 2017 undirrituðu Hagar hf. kaupsamning um kaup á öllu hlutafé Olíuverzlunar Íslands hf. og fasteignafélagsins DGV ehf. Kaupsamningurinn var undirritaður með fyrirvara um niðurstöður áreiðanleikakönnunar, samþykki hluthafafundar fyrir aukningu hlutafjár og samþykki Samkeppniseftirlitsins. Gangi þeir fyrirvarar eftir má gera ráð fyrir að gengið verði frá viðskiptunum undir lok árs 2017. Heildarverðmæti Olíuverzlunar Íslands hf. við gerð kaupsamningsins var 15.100 millj. kr. og vaxtaberandi skuldir 5.928 millj. kr. Kaupverð hlutafjár er því 9.172 millj. kr. sem getur þó hækkað um allt að 1.000 millj. kr. vegna afkomu Olís á árinu 2017. Heildarvirði DGV ehf. var 1.040 millj. kr. og vaxtaberandi skuldir 640 millj. kr. Kaupverð hlutafjár DGV er 400 millj. kr. og heildarkaupverð viðskiptanna því 9.572 millj. kr. Kaupverð verður annars vegar greitt með afhendingu hluta í Högum hf. og hins vegar með reiðufé.

22. Rekstrarleigusamningar

Leigusamningar sem leigutaki

Leigugreiðslur vegna óuppsegjanlegra rekstrarleigusamninga greinast þannig:	28.2.2017	29.2.2016
Innan eins árs	2.222	2.933
Eftir eitt til fimm ár	6.477	6.843
Eftir meira en fimm ár	2.906	2.062
Rekstrarleigusamningar samtals	11.605	11.838

Samstæðan leigir fasteignir undir starfsemi sína. Lengstu leigusamningarnir gilda til ársins 2028. Skuldbindingar samstæðunnar vegna leigusamninganna námu 11.605 millj. kr. í lok reikningsársins (2015/16: 11.838 millj. kr.) Flestir leigusamningar eru tengdir vísitölu neysluverðs. Samstæðan hefur einnig gert rekstrarleigusamninga vegna leigu á áhöldum og tækjum.

Eftirstöðvar leiguhvata vegna rekstrarleigusamninga nema 0 millj. kr. (2015/16: 12 millj. kr.).

Leigusamningar sem leigusali

Samstæðan leigir út fasteignir. Framtíðarleigugreiðslur leigusamninga eru að lágmarki sem hér segir:

	28.2.2017	29.2.2016
Innan eins árs	124	83
Eftir eitt til fimm ár	316	325
Eftir meira en fimm ár	21	21
Rekstrarleigusamningar samtals	461	429

Skýringar, frh.:

23. Stýring fjármálagreiddar áhættu

a. Yfirlit

Eftirfarandi áhættur fylgja fjármálagreiddingum félagsins:

- Lánsáhætta
- Lausafjárahætta
- Markaðsáhætta

Hér eru veittar upplýsingar um framangreindar áhættur, markmið, stefnu og aðferðir félagsins við að meta og draga úr áhættunni, auk upplýsinga um eiginfjárstýringu þess. Að auki eru veittar tölulegar upplýsingar víðar í ársreikningnum.

Stjórn félagsins ber ábyrgð á innleiðingu og eftirliti með fjármálagreiddri áhættu samstæðunnar.

Markmið samstæðunnar með áhættustýringu er að uppgötva og greina áhættu sem hún býr við, setja viðmið um áhættutöku og hafa eftirlit með henni. Áhættustýring samstæðunnar og aðferðir eru yfirfarnar reglulega til að greina breytingar á markaði og starfsemi samstæðunnar. Með starfsmannþjálfun og starfsreglum stefnir samstæðan að öguðu eftirliti þar sem allir starfsmenn eru meðvitaðir um hlutverk sitt og skyldur.

b. Lánsáhætta

Lánsáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi félagsins ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagreiddingum getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar. Lánsáhætta félagsins er einkum vegna viðskiptakrafna og verðbréfa.

Viðskiptakröfur og aðrar kröfur

Lánsáhætta samstæðunnar ræðst einkum af fjárhagsstöðu og starfsemi einstakra viðskiptamanna.

Félagið myndar niðurfærslu vegna áætlaðrar virðisýrnunar viðskiptakrafna og annarra krafna. Niðurfærslan er í meginatriðum sérstök niðurfærsla vegna einstakra viðskiptamanna og sameiginleg niðurfærsla með tilliti til aldurs krafna, sem ekki hefur verið tengd einstökum viðskiptamönnum. Sameiginlega niðurfærslan er ákveðin með tilliti til innheimtusögu sambærilegra krafna.

Í lok reikningsársins var lánsáhætta félagsins óveruleg.

Mögulegt tap vegna lánsáhættu

Mesta mögulega tap samstæðunnar vegna fjáreigna er bókfært verð þeirra, sem var eftirfarandi á reikningsskiladegi:

	Skýring	28.2.2017	29.2.2016
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	14	587	660
Viðskiptakröfur - greiðslukortakröfur	14	3.752	3.795
Mesta mögulega tap vegna viðskiptakrafna		4.339	4.455
Handbært fé	15	2.474	3.810
Mesta mögulega tap vegna fjáreigna		6.813	8.265

Hreyfingar á niðurfærslu viðskiptakrafna greinast þannig:

Staða í upphafi reikningsárs		33	23
Breyting á árinu		4	10
Staða í lok reikningsárs		37	33

Skýringar, frh.:

23. Stýring fjármálagreiddinga áhættu, frh.:

c. Lausafjárahætta

Lausafjárahætta er hættan á því að samstæðan geti ekki staðið við fjárhagsskuldbindingar sínar eftir því sem þær gjaldfalla. Markmið samstæðunnar er að stýra lausafé þannig að tryggt sé að hún hafi alltaf nægt laust fé til að mæta skuldbindingum sínum eftir því sem þær gjaldfalla og forðast þannig að skaða orðspor samstæðunnar.

Samningsbundnar greiðslur vegna fjárskulda, þar með taldar væntanlegar vaxtagreiðslur, greinast þannig:

Fjárskuldir

28. febrúar 2017	Bókfært verð	Samnings- bundið sjóðsflæði	Innan árs	Eftir 1-2 ár	Eftir 2-5 ár	Eftir meira en 5 ár
Vaxtaberandi skuldir	3.612	4.037	968	906	2.163	0
Fjármögnunarleiga	141	191	41	43	107	0
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	7.362	7.362	7.362	0	0	0
	11.115	11.590	8.371	949	2.270	0

29. febrúar 2016

Vaxtaberandi skuldir	4.344	4.957	1.034	954	2.968	0
Fjármögnunarleiga	167	235	41	42	136	16
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	7.018	7.018	7.018	0	0	0
	11.529	12.210	8.093	996	3.104	16

Til viðbótar við samningsbundið sjóðsflæði þá nemur tekjuskattur til greiðslu og skammtíma skuldbindingar alls 981 millj. kr. (2016 1.299 millj. kr.)

d. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á því að breytingar í markaðsverði erlendra gjaldmiðla og vaxta hafi áhrif á afkomu samstæðunnar eða virði fjármálagerna. Markmið með stýringu markaðsáhættu er að stýra og takmarka áhættu við skilgreind mörk, jafnframt því sem ábati er hámarkaður.

(i) Gjaldmiðlaáhætta

Samstæðan býr við gengisáhættu vegna innkaupa og lántöku í öðrum gjaldmiðli en íslenskum krónum (ISK). Þeir gjaldmiðlar sem einkum skapa gengisáhættu eru evra (EUR), bandaríkjadóllar (USD) og breskt pund (GBP).

Tapshætta vegna gjaldmiðlaáhættu

Mögulegt tap samstæðunnar vegna erlendra gjaldmiðla, byggt á nafnverðsfjárhæðum, er 409 millj. kr. í árslok (2015/16: 385 millj. kr.). 10% veiking íslensku krónunnar gagnvart erlendum gjaldmiðlum í febrúarlok 2017 hefði minnkað eigið fé og afkomu eftir tekjuskatt um 33 millj. kr. (2015/16: -31 millj. kr.).

Skýringar, frh.:

23. Stýring fjármálagreiddinga áhættu, frh.:

d. Markaðsáhætta, frh.:

(ii) Vaxtaáhætta

96,2% af lántökum félagsins eru með breytilegum vöxtum (2015/16: 96,3%).

Vaxtaáhætta

Vaxtaberandi peningalegar skuldir eru eftirfarandi í lok reikningsárs:

Fjármálagreiddingar með föstum vöxtum

Fjárskuldir	141	167
-------------------	-----	-----

Fjármálagreiddingar með breytilegum vöxtum

Fjárskuldir	3.612	4.344
-------------------	-------	-------

Breyting í vöxtum skulda með breytilega vexti um 1% í lok reikningsárs myndu hækka (lækka) eigið fé og afkomu um 29 millj. kr. (2015/16: 34 millj. kr.) eftir tekjuskatt.

e. Eiginfjárfesting

Það er stefna stjórnar að eiginfjárstaða félagsins sé sterk til að viðhalda trausti fjárfesta, lánastofnana og annarra markaðsaðila ásamt því að styðja við stöðugleika í framtíðarþróun starfseminnar. Stjórn Haga hf. hefur markað félaginu þá stefnu að lögð skuli áhersla á að félagið skili til hluthafa sinna, beint eða óbeint, þeim verðmætum sem skapast í rekstrinum á hverju ári, umfram nauðsynlegar fjárfestingar í rekstrarfjármunum.

Stefna stjórnar félagsins er greiða hluthöfum þess árlegan arð, sem nemi að lágmarki 50% hagnaðar næstliðins rekstrarárs. Að auki mun félagið, ef tækifæri gefast, kaupa eigin bréf og kaupa fasteignir á hagstæðu verði sem nýtast félaginu í starfsemi sinni. Félagið stefnir að reglubundnum arðgreiðslum og kaupum á eigin bréfum, samkvæmt formlegri endurkaupaáætlun, í þeim tilgangi að lækka hlutfé félagsins, sé svigrúm til þess.

24. Gangvirði

Gangvirði fjáreigna og fjárskulda samanborið við bókfært verð eins og það er sett fram í efnahagsreikningi greinist þannig:

	28.2.2017		29.2.2016	
	Bókfært verð	Gangvirði	Bókfært verð	Gangvirði
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	4.339	4.339	4.455	4.455
Handbært fé	2.474	2.474	3.810	3.810
Vaxtaberandi skuldir	(3.753)	(3.753)	(4.511)	(4.511)
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	(7.362)	(7.362)	(7.018)	(7.018)
	<u>(4.302)</u>	<u>(4.302)</u>	<u>(3.264)</u>	<u>(3.264)</u>

Fjallað er um forsendur við ákvörðun gangvirðis í skýringu 4.

Skýringar, frh.:

25. Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila

Tengdir aðilar félagsins eru stjórnendur og stjórnarmenn. Viðskipti á milli félagsins og dótturfélaga þess, sem eru skilgreind sem tengdir aðilar, hafa verið færð út við samstæðureikningskil og eru ekki hluti af þessari skýringu.

Viðskipti við tengda aðila

Laun, hlunnindi og framlag í lífeyrissjóð til forstjóra, stjórnar og lykilstarfsmanna

Laun fyrir rekstrarárið 2016/17 og eignahlutur í lok rekstrarárs

	Laun og hlunnindi	Framlag í lífeyrissjóð	Eignahlutur í árslok*
Kristín Friðgeirsdóttir, stjórnarformaður	8,1	0,7	0,0
Erna Gísladóttir, stjórnarmaður	4,1	0,3	6,9
Salvör Nordal, stjórnarmaður	4,1	0,3	0,0
Sigurður Arnar Sigurðsson, stjórnarmaður	4,1	0,3	0,0
Stefán Árni Auðólfsson, stjórnarmaður	4,1	0,3	0,0
Finnur Árnason, forstjóri	76,6	12,8	4,2
Lykilstjórnendur (5)**	191,0	22,1	1,2

Erna og Salvör eru nefndarmenn í endurskoðunarnefnd. Kristín, Sigurður Arnar og Stefán Árni eru nefndarmenn í starfskjaranefnd.

*Hlutir í beinni eigu stjórnenda eða aðilum tengdum þeim.

**Fimm lykilstjórnendur eru: Guðrún Eva Gunnarsdóttir, fjármálastjóri Haga, Guðmundur Marteinson, framkvæmdastjóri Bónus, Gunnar Ingi Sigurðsson, framkvæmdastjóri Hagkaups, Kjartan Már Friðsteinsson, framkvæmdastjóri Banana ehf. og Lárus Óskarsson framkvæmdastjóri Aðfanga.

Laun fyrir rekstrarárið 2015/16 og eignahlutur í lok rekstrarárs

	Laun og hlunnindi	Framlag í lífeyrissjóð	Eignahlutur í árslok*
Kristín Friðgeirsdóttir, stjórnarformaður	7,7	0,6	0,0
Erna Gísladóttir, stjórnarmaður	3,8	0,3	6,9
Salvör Nordal, stjórnarmaður	3,8	0,3	0,0
Sigurður Arnar Sigurðsson, stjórnarmaður	3,8	0,3	0,0
Stefán Árni Auðólfsson, stjórnarmaður	3,8	0,3	0,0
Finnur Árnason, forstjóri	74,9	10,8	5,4
Lykilstjórnendur**	185,9	19,1	3,7

Erna og Salvör voru nefndarmenn í endurskoðunarnefnd. Kristín, Sigurður Arnar og Stefán Árni voru nefndarmenn í starfskjaranefnd.

*Hlutir í beinni eigu stjórnenda eða aðilum tengdum þeim.

**Fimm lykilstjórnendur eru: Guðrún Eva Gunnarsdóttir, fjármálastjóri Haga, Guðmundur Marteinson, framkvæmdastjóri Bónus, Gunnar Ingi Sigurðsson, framkvæmdastjóri Hagkaups, Kjartan Már Friðsteinsson, framkvæmdastjóri Banana ehf. og Lárus Óskarsson framkvæmdastjóri Aðfanga.

Skýringar, frh.:

26. Þóknun til endurskoðenda

Þóknun til endurskoðenda félagsins á rekstrarárinu 2016/17 nam 24 millj. kr. (2015/16: 26 millj. kr.) þar af 18 millj. kr. (2015/16: 19 millj. kr.) vegna endurskoðunar og könnunar á ársreikningi.

27. Félög í samstæðu

Dótturfélög félagsins í lok reikningsárs voru sex. Dótturfélögin í samstæðuársreikningnum eru eftirfarandi:

	Staðsetning	Eignarhlutur	
		28.2.2017	29.2.2016
Hagar verslanir ehf.	Ísland	100%	100%
Bananar ehf.	Ísland	100%	100%
Ferskar kjötvörur ehf.	Ísland	100%	100%
Noron ehf.	Ísland	100%	100%
Íshöfn ehf.	Ísland	100%	100%
Eignarhaldsfélagið Dagar ehf.	Ísland	100%	100%
Gargon ehf.	Ísland	-	100%

Hlutir móðurfélagsins í ofangreindum dótturfélögum eru veðsettir vegna vaxtaberandi skulda.

Gargon ehf. sameinaðist móðurfélaginu þann 1. mars 2016.

28. Kennitölur

Helstu kennitölur samstæðunnar eru eftirfarandi:

Efnahagsreikningur:	28.2.2017	29.2.2016
Veltufjárhlutfall - veltufjármunir/skammtímaskuldir	1,23	1,43
Eiginfjárhlutfall - eigið fé/heildareignir	57,8%	55,1%
Innra virði hlutafjár	15,10	13,97

Ársfjórðungayfirlit (óendurskoðað)

Allar fjárhæðir eru í millj. kr.

Rekstrarárið 2016/17	1. árs- fjórðungur	2. árs- fjórðungur	3. árs- fjórðungur	4. árs- fjórðungur	Samtals
Vörusala	19.981	20.731	18.951	20.858	80.521
Kostnaðarverð seldra vara	(15.069)	(15.608)	(14.119)	(15.733)	(60.529)
Framlegð	<u>4.912</u>	<u>5.123</u>	<u>4.832</u>	<u>5.125</u>	<u>19.992</u>
Aðrar rekstrartekjur	54	55	47	100	256
Laun og launatengd gjöld	(1.940)	(1.814)	(1.947)	(2.146)	(7.847)
Annar rekstrarkostnaður	(1.653)	(1.557)	(1.534)	(1.633)	(6.377)
Rekstrarhagnaður fyrir afskriftir	<u>1.373</u>	<u>1.807</u>	<u>1.398</u>	<u>1.446</u>	<u>6.024</u>
Skaðabætur	0	0	0	265	265
Afskriftir	(191)	(271)	(296)	(467)	(1.225)
Rekstrarhagnaður	<u>1.182</u>	<u>1.536</u>	<u>1.102</u>	<u>1.244</u>	<u>5.064</u>
Fjármunatekjur	82	71	63	65	281
Fjármagnsgjöld	(79)	(91)	(72)	(62)	(304)
Hrein fjármagnsgjöld	<u>3</u>	<u>(20)</u>	<u>(9)</u>	<u>3</u>	<u>(23)</u>
Hagnaður fyrir tekjuskatt	<u>1.185</u>	<u>1.516</u>	<u>1.093</u>	<u>1.247</u>	<u>5.041</u>
Tekjuskattur	(237)	(303)	(219)	(246)	(1.005)
Heildarhagnaður ársins	<u>948</u>	<u>1.213</u>	<u>874</u>	<u>1.001</u>	<u>4.036</u>
Rekstrarárið 2015/16					
Vörusala	18.668	19.722	18.787	21.189	78.366
Kostnaðarverð seldra vara	(14.183)	(14.875)	(14.134)	(16.065)	(59.257)
Framlegð	<u>4.485</u>	<u>4.847</u>	<u>4.653</u>	<u>5.124</u>	<u>19.109</u>
Aðrar rekstrartekjur	45	42	45	74	206
Laun og launatengd gjöld	(1.697)	(1.667)	(1.788)	(2.010)	(7.162)
Annar rekstrarkostnaður	(1.621)	(1.566)	(1.637)	(1.670)	(6.494)
Rekstrarhagnaður fyrir afskriftir	<u>1.212</u>	<u>1.656</u>	<u>1.273</u>	<u>1.518</u>	<u>5.659</u>
Skaðabætur	0	0	0	(413)	(413)
Afskriftir	(171)	(162)	(175)	(191)	(699)
Rekstrarhagnaður	<u>1.041</u>	<u>1.494</u>	<u>1.098</u>	<u>914</u>	<u>4.547</u>
Fjármunatekjur	48	59	60	129	296
Fjármagnsgjöld	(75)	(85)	(101)	(84)	(345)
Hrein fjármagnsgjöld	<u>(27)</u>	<u>(26)</u>	<u>(41)</u>	<u>45</u>	<u>(49)</u>
Hagnaður fyrir tekjuskatt	<u>1.014</u>	<u>1.468</u>	<u>1.057</u>	<u>959</u>	<u>4.498</u>
Tekjuskattur	(203)	(293)	(212)	(194)	(902)
Heildarhagnaður ársins	<u>811</u>	<u>1.175</u>	<u>845</u>	<u>765</u>	<u>3.596</u>

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Um Haga

Hagar hf. er leiðandi verslunaryfirtæki á íslenskum matvöru- og sérvörumarkaði. Félagið starfrækir 52 verslanir innan fimm smásöluyfirtækja og fjögurra vöruhúsa. Kjarnastarfsemi Haga er á sviði matvöru og tengdra vöruhúsa en auk þess reka Hagar nokkrar sérvöruverslanir. Félagið er skráð á aðallista NASDAQ OMX Iceland og er eignarhald dreift.

Stjórn Haga hefur sett félaginu stefnu um samfélagslega ábyrgð en hún var samþykkt á fundi í maí 2017. Stefnuna má finna á vef félagsins, www.hagar.is, en hún tekur á flestum þeim þáttum sem hér eru til umfjöllunar.

Umhverfismál

Hagar hafa um langt skeið lagt áherslu á umhverfismál, þó ekki sé í gildi formleg umhverfisstefna. Hagar reyna eftir fremsta megni að starfa í sátt við umhverfi sitt og taka tillit til þess í starfsemi sinni. Eitt stærsta verkefnið er án efa sorpflokkun en stærstu verslanir félagsins hafa flokkað allt sitt sorp í fjöldamörg ár. Þá hefur félagið hvatt viðskiptavinum sína til að nota fjölnota burðarpoka og eru þeir seldir á hagstæðu verði í verslunum.

Samfélagsleg mál

Hagar styrkja ýmis góðgerðarmál og hafa gert alla tíð. Um er að ræða styrki, stóra sem smáa, þar sem áherslurnar hafa aðallega verið á hjálparstofnanir, forvarnarstarf, æskulýðsstarf íþróttafélaganna og styrki til tækjakaupa á Landspítalanum. Matvöruverslanir félagsins eru aðilar að Pokasjóði verslunarinnar en sjóðurinn úthlutar árlega styrkjum til ýmissa verkefna sem kostaðir eru af sölu plastburðarpoka í verslunum.

Hagar hafa átt gott samstarf við Vinnumálastofnun en nokkur af fyrirtækjum félagsins taka þátt í verkefni *Atvinna með stuðningi* en þar er fólki með skerta starfsgetu vegna andlegrar og/eða líkamlegrar fötlunar veitt atvinna.

Starfsmannamál

Hagar hafa sett sér starfskjarastefnu sem hefur það að markmiði við gerð samninga um starfskjör, að félagið sé samkeppnishæft um starfsfólk og stjórnendur. Til að svo megi verða skal félagið bjóða samkeppnishæf laun við það sem tíðkast hjá sambærilegum fyrirtækjum. Hagar telja nauðsynlegt að hlúa vel að kjörum stjórnenda félagsins þannig að félagið njóti starfskrafta þeirra og hæfileika sem allra best þannig að hagar þeirra og félagsins fari saman. Við ákvörðun um starfskjör er horft til ábyrgðar og árangurs og gætt að jafnréttissjónarmiðum. Starfskjarastefnan er aðgengileg á vef félagsins, www.hagar.is, en hún var samþykkt á aðalfundi Haga þann 3. júní 2016.

Jafnréttisstefna Haga var samþykkt af stjórn félagsins í maí 2014 og endurskoðuð í apríl 2017. Stefna Haga er að gætt skuli fyllsta jafnréttis milli kynjanna og að hver starfsmaður þess sé metinn að eigin verðleikum, óháð kyni, aldri og uppruna. Allt starfsfólk skal njóta sömu virðingar og skulu kynin hafa jafna stöðu innan fyrirtækisins. Hvers konar mismunur er óheimil og verður ekki liðin og er það stefna fyrirtækisins að koma í veg fyrir að slíkt ranglæti eigi sér stað. Jafnréttisstefnan er aðgengileg á vef félagsins, www.hagar.is.

Spillingar- og mútumál

Í siðareglum félagsins, sem endurskoðaðar og samþykktar voru af stjórn í apríl 2017, er lögð áhersla á að fara ávallt að lögum og almennum viðmiðum um siðferði í viðskiptum og að fylgt sé þeim reglum sem félagið setur á hverjum tíma. Kveðið er á um að óheimilt er að misnota aðstöðu sína í starfi, þannig að félagið beri skaða af og eru starfsmenn hvattir til að tilkynna næsta yfirmanni ef þeir verða vitni að spillingu eða óreiðu innan félagsins. Siðareglur þessar leggja einnig áherslu á að forða starfsmönnum frá að taka ákvarðanir sem skapað geta hagsmunaárekstra en meginreglan er sú að hagsmunir starfsmanna og félagsins skuli fari saman. Þá er óheimilt að taka við gjöfum, boðsferðum eða annars konar fríðindum frá viðskiptamönnum félagsins nema með samþykki yfirmanns. Siðareglur félagsins má finna á vefnum www.hagar.is.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Mannréttindamál

Hagar leggja sig alla fram um að virða almenn mannréttindi og eru með í gildi, því til stuðnings, jafnréttisstefnu og siðareglur sem fjallað er um hér að framan. Þá eru Hagar með í gildi viðauka við alla verksamninga félagsins þar sem aðalverktakar lýsa því yfir að þeir muni ávallt og í hvívetna virða lög- og samningsbundin réttindi þeirra aðila sem þeir ráða til sinna starfa, hvort sem um ræðir launþega, starfsmenn starfsmannaleiga, aðra verktaka og/eða undirverktaka. Aðalverktaki lýsir því yfir að starfsemi hans uppfylli ávallt þær kröfur sem íslensk lög, reglur og venjur á vinnumarkaði gera hverju sinni. Aðalverktaki lýsir því einnig yfir að hann beri svokallaða keðjuábyrgð, þ.e.a.s. hann ábyrgist að aðrir verktakar og/eða undirverktakar sem hann hefur ráðið til sinna starfa uppfylli sömu kröfur þannig að réttindi allra þeirra starfsmanna sem að verki koma séu tryggð.